

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Fillinger György ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Seres Zsuzsanna ügyvéd által képviselt alperes ellen nyereség megtérítése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2008. június 10. napján kelt 5.G.41.999/2007/6. számú ítélete ellen az alperes részéről 8. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 (kettőszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A peres felek 1999. november 5-én televíziós műsor gyártására kötöttek szerződést, amely szerint a felperes, mint megrendelő megbízta az alperest, mint gyártót az 1999. november 6. és 2000. június 30. között az ... csatornán sugározandó „...” című vetélkedőműsor és előzetesei elkészítésével. A szerződés alapján a felperes a műsor sugározási díját és az ezzel kapcsolatos technikai költségeket viseli, de térítésmentes kapacitással nem járul hozzá a műsorsorozat elkészítéséhez, az 1-4. epizód gyártási költsége az alperest terheli, ahhoz a felperes kereskedelmi (reklám) bevétel nem biztosít az alperesnek, s az 5. adástól kezdődően a műsorok vállalási ára 6.250.000 forint és 12 % ÁFA, melyet az alperes a kereskedelmi bevételekből (reklám) teremt elő. A műsorhoz kapcsolódó jogok körében a felek rögzítették, hogy az alperes köteles a saját költségén a műsorkészítés során valamennyi szerzővel és közreműködővel a jogszerzést biztosító szerződést megkötöni.

A felek 2000. február 22-én a szerződéskötés napjára visszamenő hatállyal módosították a szerződést, mely érintette a sugárzási időt, az 5-9. epizód és a sorozat tovább 10-51. adásainak a gyártási költségét, s megállapodtak abban, hogy a műsorhoz kapcsolódóan kizárólag a felperes végez kereskedelmi tevékenységet (reklám-értékesítést, támogatók akvirálása), és az 5. epizódtól - azok elfogadását követően - az alperes által kibocsátott számla alapján a felperes fizeti a gyártási költségeket. Rögzítették továbbá, hogy a felek közös érdeke a műsor nézettségének a növelése, ezért a felperes vállalta, hogy az egyes epizódokhoz kapcsolódóan, azt megelőzően, a tárgyhéten húsz előzetest sugároz a saját költségén, és amennyiben azok támogatói megjelenítést is tartalmaznak, az alperes azt köteles egyeztetni a felperes értékesítési igazgatójával.

Az alperes (gyártó) és az ... Kft., mint a perbeli televíziós műsor licence-tulajdonosa és a műsorgyártás közvetlen finanszírozója, 1999. október 20-án együttműködési megállapodást (koprodukciós szerződést) kötöttek. E szerződés többek között tartalmazta, hogy a felperes megbízásából közösen készítik el az „...” című televíziós műsorsorozatot, és az egyes élő adások előzeteseit, amelyhez az ... Kft. legkésőbb az élő adást megelőző napon 12 óráig biztosítja az élő adás napján elnyerhető pénzösszeget, maximum 3.000.000 forint összegben. Az alperes és az ... Kft. - azt követően, hogy a peres felek 2000. február 22-én módosították a közöttük fennálló szerződést - 2000. március 8-án módosították a fenti együttműködési megállapodást.

Az alperes 2000. februárjában az ... Kft.-hez írt levelében kifogásolta; a kft. nem teljesítette a játékban közreműködő játékosok részére a nyeremények kifizetését, a 2000. április 11-én kelt levelében jelezte a felperes felé, hogy nem áll módjában továbbgyártani a műsort. A felperes pedig arról tájékoztatta levelében az alperest, hogy 2000. április 30-án a műsor már nem kerül adásba, és a jövőben sem kívánja azt sugározni.

A felperes 2000. április 12-én kelt levélben felszólította az alperest, hogy a nyeremények kifizetéséről haladéktalanul gondoskodjon, mivel a nyertesek egy része a nyereményt az ... Kft.-től nem kapta meg.

2001. február 21-én kelt megállapodásban a peres felek - többek között - rögzítették, hogy a perbeli műsorral kapcsolatos nyeremények kifizetésére az ... Kft. volt köteles az alperessel kötött szerződés alapján. A felperes vállalta, hogy a jövőben nem az alperest, hanem az ... Kft.-t jelöli meg kötelezettként az olyan peres, illetve peren kívüli ügyekben, amikor a műsor nyertesei jogos nyereményeiket a felperessel szemben kívánják érvényesíteni.

Az „...” című műsorban részt vevő játékosok, akik nem kapták meg a nyereményt, a felperes ellen peres eljárásokat kezdeményeztek és az eljárás bíróságok jogerősen, összesen 14.252.797 forintban marasztalták a felperest, mint díjkitűzőt.

A felperes többször módosított keresetében az alperes szerződésszegésére (Ptk. 318. § (1) bekezdés, Ptk. 339. § (1) bekezdés), valamint a Ptk. 315. §-ára és a 391.

§-ának (3) bekezdésére hivatkozással összesen 14.252.797 forint és kamatai, valamint a perköltség megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Előadta, hogy az alperes szerződésszegést követett el, amikor a perbeli gyártási szerződés alapján nem fizette meg a játékosoknak a nyereményeket, és a játékosok által indított perekben az eljáró bíróságok a felperest, mint díjkitűzőt marasztalták. A felek közötti jogviszony alapján az alperes köteles megtéríteni a felperesnek a jogerős ítéletek szerint történt teljesítéseket. Az ... Kft.-vel a felperes nem állt szerződéses jogviszonyban, a cég az alperes teljesítési segédjének minősül, ezért a tevékenységéért a vele szerződést kötő alperes a Ptk. 315. §-a és 391. §-ának (3) bekezdése alapján is felelős; hivatkozott arra is, hogy az alperes a szerződés IV.C.2-4. pontjai alapján köteles volt a műsorban részt vevő játékosokkal szerződést kötni, és a nyereményeket kifizetni; másodlagosan a Ptk. 310. §-a alapján kívánta érvényesíteni megtérítési igényét az alperessel szemben.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a felperes a perbeli műsorral kapcsolatos szerződéses kötelezettségét nem teljesítette; nem biztosította az alperes részére azt a reklám-értékesítési lehetőséget, amely a nyeremények összegét is magában foglaló gyártási költségek ellentételezése volt. A felek ezért 2000. február 22-én visszamenő hatállyal módosították a szerződést, az alperes díjazását is érintően. Az elfogadott módosított költségvetés az 5-9. epizódok vonatkozásában még tartalmazta a nyeremények díját, a 10-51. részek költségvetése már nem, ezért ezen epizódok vonatkozásában a nyeremények megtérítését a felperes nem követelheti. Védekezéséül előadta továbbá, hogy az 1996. évi I. tv. (Médiatv.) 25. §-a értelmében a felperes jogszabálysértő szolgáltatásra hivatkozott akkor, amikor a „szpotokban” támogatók megjelenítésének lehetőségéről tett említést a módosított szerződésben, a törvény alapján erre nem volt lehetőség. A felperes a nyeremények kifizetéséről azonban a „szpotok” rendelkezésre bocsátásával sem gondoskodott. Hivatkozott arra is, hogy a felperes a 2001. február 21-én kelt Megállapodásban kifejezetten vállalta azt, hogy az igényeit az ... Kft.-vel szemben érvényesíti. Ez a nyilatkozata joglemondásnak tekinthető, ezért maga köteles viselni az abból eredő kárát, miszerint a követelését a kft.-vel szemben nem érvényesítette. Álláspontja szerint a szerződés felperes által hivatkozott IV.C.1., 2. és 4. pontjai nem határozzák meg azt, hogy a nyereményeket kinek kell megfizetni, és az alperes hibás teljesítése sem állapítható meg, mert a műsor szerződésszerűen elkészült, és adásba is ment.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 14.252.797 forintot, és ennek a rendelkező részben meghatározott részösszegektől számított kamatait, valamint 500.000 forint perköltséget, kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 855.200 forint eljárási illetéket. Határozata indokolása szerint a peres felek között az „...” című műsor gyártására 1999. november 5-én szerződés jött létre, melynek teljesítése során járulékos költségként merült fel a műsorban részt vett játékosok nyereménye. Az a körülmény, hogy az eljáró bíróságok a nyeremények megtérítésére a felperest, mint díjkitűzőt kötelezték, nem zárja el attól a felperest, hogy az alperessel szembeni igényét érvényesítse, azt ugyanis, hogy

ezeket a költségeket végső soron ki köteles viselni, a peres felek közötti jogviszony, az adott esetben a 2000. február 22-én kelt szerződésmódosítás alapján kell megítélni. Eszerint a műsorhoz kapcsolódóan kizárólag a felperes végezhetett kereskedelmi tevékenységet (reklám-értékesítés, támogatók akvirálása), az alperes tudomásul vette az eredeti szerződésben írt reklám-értékesítési lehetőség elvesztését, és a felperessel a gyártási költségének készpénzben történő megfizetésében állapodott meg. A felek pontosan meghatározták, hogy az egyes epizódok vonatkozásában a felperesnek mely költségeket, milyen összegben kell megtéríteni, a felperes nem vállalta a nyeremények költségének megfizetését sem az 1-4. adások, sem a 10. adást követő epizódok tekintetében, ezért e költségeket az alperesnek kell viselnie. Az elsőfokú bíróság kifejtette; a szerződésmódosítás IV.2. pontja alapján nem állapítható meg, hogy a műsor támogatóinak előzetesekben történő megjelenítésével elérhető jövedelemre tekintettel vállalta az alperes a játékosok nyereményének kifizetését, ezzel azonban pótlólagos bevételhez juthatott volna, ennek ismeretében volt, ugyanis az ... Kft.-vel kötött szerződése módosításakor e „szpotok” hasznosítását ruházta át a kft.-re, ennek ellenében a kft. biztosítani vállalta a műsor elkészítéséhez a játékszabályzatban meghatározott nyereményeket. Az nem a felperes hibája, ha az alperes ennek kapcsán jövedelemhez nem jutott. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a Médiatv. 25. §-a nem zárta ki a támogatók műsorelőzetesekben történő megjelenítését, mivel e rendelkezés szerint a művészeti és kulturális eseményeket bemutató, közvetítő műsorok a közszolgálati műsorszolgáltatásban is támogathatók, a perbeli műsor, figyelemmel annak tudományos és ismeretterjesztő jellegére, kulturális eseménynek tekinthető, ezért nem fogadta el az alperesnek az e körben előadott védekezését. Az alperes és az ... Kft. közötti szerződésre figyelemmel, a peres felek között nem volt vitás, hogy a kft. köteles volt a játékosoknak kifizetni a nyereményeket, ezt a tényrt tartalmazza a 2001. február 21-én létrejött megállapodás. E megállapodás a felperes részéről azonban joglemondásnak nem tekinthető, mivel az joglemondó nyilatkozatot nem tartalmaz a perbeli követelések alperessel szembeni érvényesítése vonatkozásában, a felperes csak abban állapodott meg az alperessel, hogy a játékosok által ellene indított perekben nem az alperest, hanem az ... Kft.-t jelöli meg fizetésre kötelezettként, ez a nyilatkozat azonban nem terjeszthető ki a peres felek egymás közötti jogviszonyára. Az elsőfokú bíróság az okirati bizonyítékok alapján leszögezte, az ... Kft.-nek kellett volna megfizetni a játékosoknak a nyereményeket, ezen kötelezettségének nem tett eleget, ezért az alperes köteles a Ptk. 315. §-a, a 318. §-ának (1) bekezdése, illetve a 391. §-ának (3) bekezdése alapján megtéríteni a felperesnek az abból eredő kárát, hogy a gyártási szerződés teljesítéséhez közreműködőként igénybe vett kft. a játékosoknak nem fizette ki a nyereményt. Utalt arra is, hogy a felperes nem érvényesíthette jogviszony hiányában az ... Kft.-vel szemben ezt az igényt, az alperesnek ezzel szemben lehetősége volt - a kft. megszűnését megelőzően -, a közöttük fennálló szerződés alapján követelje a nyeremények kifizetését a társaságtól.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes jogtanácsosi munkadíjából álló perköltsége megfizetésére. A felperes

személyes illetékmentessége folytán le nem rótt illeték viseléséről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezést terjesztett elő, elsődlegesen annak megváltoztatásával a kereset elutasítását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra kötelezését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megalapozatlanul állapította meg, hogy a nyeremények kifizetéséért az alperes felelős, és tévesen értékelte a 2001. február 21-én kelt megállapodást. A megállapodás egésze azt támasztja alá, hogy a felperes vállalta; az ... Kft.-vel szemben érvényesíti a követeléseit, a felperesi nyilatkozat jogról való lemondásként értékelendő. Előadta továbbá; tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a perbeli műsor a Médiatv. vonatkozó rendelkezései értelmében támogatható volt, így a módosított gyártási szerződés ezzel kapcsolatos rendelkezése jogszabályba ütközött, joghatás kiváltására nem alkalmas. Hivatkozása szerint az alperes álláspontját támasztja alá az ORTT 244/2002. és a 67/1999. számú határozata. Sérelmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság nem folytatott le bizonyítást; támogatható volt-e a perbeli műsor, és többszöri indítványa ellenére nem hallgatta meg ismételten ...ot a reklámidő-értékesítésére és a „szpot”-támogatás lehetőségére nézve.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen állapította meg a tényállást, és helytálló az ebből levont jogi következtetése is. Az alperes fellebbezésében felhozott indokok nem adnak alapot az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megváltoztatására, vagy eltérő jogi következtetés levonására.

A nem vitás peradatok szerint az „...” című műsor gyártása során járulékos költségként merült fel a játékosok nyereménye. A felek között 1999. november 5-én létrejött, de visszamenő hatállyal 2000. február 22-én módosított gyártási szerződésben a felperes az „...” című műsorban elérhető nyeremények költségének megfizetését nem vállalta, így a felperessel kötött szerződés értelmében a nyeremények kifizetése, az azzal kapcsolatos költségek viselése az alperes kötelezettsége volt. Ennek a kötelezettségnek az alperes nem vitásan nem tett eleget, és ez független attól, hogy milyen okra vezethető vissza, hogy a játékosok nem jutottak a nyereményeikhez. Az alperesnek a felperes felé a fentiek szerint fennálló fizetési kötelezettsége szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az ... Kft. az alperessel 1999. október 20-án kelt és 2000. március 8-án módosított szerződésben kötött együttműködési megállapodásban (koprodukciós szerződésben) vállalta, hogy a műsor elkészítéséhez a játékszabályzatban meghatározott nyereményeket biztosítja, mert aki a szerződés teljesítéséhez közreműködött vesz igénybe, az általa igénybe vett közreműködő magatartásáért

úgy felel, mintha maga járt volna el (Ptk. 315. §). Helyesen jutott ezért arra a következtetésre az elsőfokú bíróság; az alperes köteles a felperesnek megtéríteni az abból eredő kárát (Ptk. 318. § (1) bekezdés), hogy a felperessel kötött szerződése teljesítéséhez közreműködőként igénybe vett ... Kft. a játékosoknak a nyereményt nem fizette ki.

A nyeremények kifizetéséért való alperesi felelősség kapcsán az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte a felek 2001. február 21-én kelt megállapodását. Megalapozatlanul hivatkozott az alperes a fellebbezésében ismételten arra, hogy a hivatkozott Megállapodásban foglalt felperesi nyilatkozat joglemondásnak minősül.

A Ptk. 207. §-ának (1) bekezdése szerint a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogy azt a másik félnek, a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általános elfogadott jelentése szerint értenie kellett. A Ptk. 207. §-ának (4) bekezdése akként rendelkezik; ha valaki jogáról lemond, vagy abból enged, nyilatkozatát nem lehet kiterjesztően értelmezni.

A peres felek 2001. február 21-én kelt megállapodásában foglaltak szerint ... magánszemély a felperessel szemben fizetési meghagyás kibocsátását kérte az „...” című műsor 1999. december 11. napján sugárzott adásakor elnyert 150.000 forint és járulékai megfizetése iránt. A fizetési meghagyás jogerőre emelkedett. A felek megállapították, hogy „a műsorral kapcsolatos nyeremény-összegek kifizetésére az ... Kft. - mint a televíziós műsor licence tulajdonosa - köteles a ... Kft.-vel és a **felperes** által is ismert szerződés alapján” (2. pont). A megállapodás 3. pontja alapján a felperes vállalta, hogy a jogerős fizetési meghagyás rendelkezései szerint ... részére haladéktalanul teljesít, az alperes pedig azt vállalta, hogy a felperes részére banki átutalással kiegyenlíti a megállapodás 1. pontjában rögzített tőke és járulékainak összegét a megállapodás aláírásától számított 15 napon belül (4. pont). A megállapodás 5. pontja szerint a felperes kijelentette: „a jövőben nem a ... Kft.-t, hanem az ... Kft.-t jelöli meg kötelezettként minden olyan peres vagy peren kívüli ügyben, amikor az „...” című műsor nyertesei jogos nyereményüket a részvénytársaságon kívánják behajtani.”

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 207. §-ának (1) bekezdésében írt értelmezési szabályok és a Ptk. 207. §-ának (4) bekezdése helyes alkalmazásával jutott arra a következtetésre, hogy a peres felek fenti, 2001. február 21-én kelt megállapodása, az abban foglalt felperesi nyilatkozat joglemondásnak nem tekinthető.

A Ptk. 207. §-ának (4) bekezdése értelmében a joglemondást szöveghűen és soha nem kiterjesztő módon kell értelmezni, a kiterjesztő értelmezésnek nincs helye. A lemondással szemben általános követelmény, továbbá, hogy az határozott, kétségtelen és félreérthetetlen legyen. A jelen esetben a felperes kifejezett nyilatkozata szerint a vállalása csak arra terjed ki, hogy a játékosok által ellene indított perekben nem az alperest, hanem az ... Kft.-t jelöli meg fizetésre kötelezettként, mely nem értelmezhető akként, hogy a felperes az alperessel szembeni igényérvényesítéséről e nyilatkozatával lemondott.

Az alperes által hivatkozott Médiatv. 25. §-ának b) pontja szerint a közszolgálati műsorszolgáltatásban és a közműsor-szolgáltatásban támogathatók a művészeti és kulturális eseményeket bemutató, közvetítő műsorszámok. A rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. tv. 2. §-a az értelmező rendelkezések között a kulturális esemény fogalmát nem határozza meg, nem megalapozott ezért az alperesnek az az álláspontja, hogy a módosított gyártási szerződésben meghatározott támogatás jogszabályba ütközött, s az alperes által megjelölt ORTT határozatok és azokban megállapított tényállás a bíróságot nem köti (Pp. 4. § (1) bekezdés). A Médiatv.-re való alperesi hivatkozás azért sem alapos az előzőekben kifejtettek értelmében, mert az a felperes perbeli gyártási szerződésből eredő fizetési kötelezettségét tekintve nem bír relevanciával.

Alapítván állította fellebbezésében az alperes, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget a tényfeltárási kötelezettségének. A Pp. 3. §-ának (4) bekezdése értelmében a bíróság mellőzi a bizonyítás elrendelését, ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen, így nem sértett eljárási szabályt, amikor ... ismételt meghallgatását mellőzte, mivel az a jelen jogvita eldöntése szempontjából szükségtelen volt.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján - helyes indokainál fogva - helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért kötelezte a Fővárosi Ítéltábla, hogy fizesse meg a felperesnek a másodfokú eljárásban ügyvédi munkadíjként felmerült, és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (5) bekezdése alapján mérlegeléssel megállapított, általános forgalmi adót is tartalmazó másodfokú perköltségét.

Budapest, 2008. november 18.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

. Rédei Anna s. k.,
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s. k.,
bíró